

ЖИВОТ И РАД ПАВЛА ВУЈЕВИЋА

17. новембра 1966. године, у 86. години живота, преминуо је професор и академик Павле М. Вујевић. Он је рођен 22. августа 1881. године у Руми, где му је отац, Матија, био трговац. Основну школу и гимназију завршио је у Новом Саду. Од 1899. до 1904. године Павле Вујевић је студирао физичку географију, геологију и метеорологију код тада чувених бечких професора — геолога Е. Сиса, геоморфолога А. Пенка и климатолога и метроролога Ј. Хана. Они су били и професори Јована Цвијића.

Крајем јула 1904. године Вујевић је одбранио своју докторску тезу **Тиса, потамолошка студија** и тиме стекао титулу доктора географских наука. Одмах затим одлази у Берлин и Потсдам, где се до краја 1905. године усавшава у метеорологији. Његов учитељ Пенк објављује Вујевићеву студију о реци Тиси 1906. године. Она привлачи пажњу стручних кругова. Јован Цвијић га позива у Београд и Вујевић постаје доцент Филзофског факултета у марту 1907. године. Тада он почиње своју блиставу научну и педагошку каријеру, која ће трајати скоро шест деценија.

Павле Вујевић је објавио преко 70 већих и око 200 мањих научних радова, прилога и приказа, као и преко 1.200 бележака и чланака у енциклопедијама. Говорио је немачки, француски, енглески и мађарски, а служио се веома добро још пољским и руским језиком. То му је омогућавало да инетнзивно прати развој физичке географије, климатологије и метеорологије, научних дисциплина које је предавао на факултету и из којих је објавио скоро све своје научне радове.

Вујевић је написао три велика универзитетска уџбеника: **Основи математичне и физичке географије** у два тома (1923. и 1926.), **Метеорологија** (1948.) — за који је добио прву награду Савезне владе 1949. године и **Климатолошка статистика** (1954.).

Већину радова објавио је на немачком или француском језику. Међу њима су најзначајнији: **Температура најнижих ваздушних слојева** (Беч, 1909.), којим постаје један од пио-

нира микроклиматологије, као што је својом докторском тезом био један од пионира потамологије; **Клима Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца** (1924.), **О поднебљу Хвара** у 6 делова (1927—1932.) због којег га је општина у Хвару изабрала за свог почасног грађанина; **О поднебљу Скопске котлине** (1932.), **Хидрографија југословенских унутрашњих вода** (1935.), **Хидролошке особине реке у НР Србији** (1951.), **Поднебље ФНР Југославије** (1953.), **Продирање морских утицаја у унутрашњост Југославије** (1954.), **Поднебље Црне Горе** (1959.), **Прилози за биоклиматологију области Копаоника** (1962.) и **Средње десетогодишње вредности главних климатских елемената у Београду за период 1891—1960.** (1966.).

За свој научни и педагошки рад Павле Вујевић је добио многа јавна признања. Био је почасни члан Чехословачког географског друштва (1926.), Географског друштва у Берлину (1928.), Бугарског географског друштва (1925.), члан Комисије за проучавање климатских промена Међународне геофизичке уније (1938.), Мађарског метеоролошког друштва (1940.), дописни члан Српске академије наука (1950.), доживотни председник Српског географског друштва (1954.) у чијем је оснивању суделовао, председник Националне комисије за III Међународну геофизичку годину (1955.), редовни члан Српске академије наука (1958.) и члан њеног Председништва (1960.). Поводом 50-годишњице од дана стицања доктората, ректор и Сенат Универзитета у Бечу, доделили су му 19. јула 1954. године титулу почасног доктора Бечког универзитета. Павле Вујевић је био одликован са 4 одрена. На дан 7. јула 1960. године Савет за научни рад НР Србије доделио му је награду за животно дело.

Као професор Београдског универзитета Павле Вујевић је обављао не само дужност шефа групе за физичку географију на Филозофском факултету, а касније и шефа Катедре за метеорологију на Природно-математичком факултету, већ је и 23 године био управник Метеоролошке опсерваторије Универзитета у Београду, а 4 године је вршио дужност директора Географског института Српске академије наука.

Радове професора Павла Вујевића цитирају у својим научним радовима и универзитетским уџбеницима многи истакнути географи, метеоролози и хидролози, као што су Гајгер, Керенен, Сутон, Алисов, Попов и други.

Светли лик Павла Вујевића, изврсног научника и педагога, скромног човека и искреног пријатеља млађих научних радника, остаће у трајном сећању свих оних који су га познавали. Његово име помињаће још многе генерације студената, географа и метеоролога у Југославији и изван ње.

Душан Дукић